

ГОДИНА XI.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 46.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЏИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца поједан пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

НА ПОЗОРНИЦИ И У ЖИВОТУ.

ШАЉИВА ИГРА У ЈЕДНОМ ЧИНУ, НАПИСАО М. Ш. М.

ОСОВЕ:

Милутин Станић, економ.
Даница, жена му.
Смиљка, кћи му.

Савета Петровићка, удовица.
Душан Павловић, адвокат.

(Укусно намеиштена грађанска соба. Враша с обе стране и у дну. До прозора столови, на њима неколико књига, листова и женских радова. Око столова столице.)

ПРВА ПОЈАВА.

Петровићка и Душан *(улазе на враша у дну.)*

Петровићка. А, знате-л', господине, к'о да смо у боб врачали! Баш ми је мило, што смо се овако лепо састали! Та тражим вас већ —

Душан. *(За себе.)* А и мени је до врага мило! Баш сад је мораде ђаво нанети! *(Гласно.)* О, молим, молим! Али решење још није дошло због оног сребрног ибрика, што вам је остао у наслеђе и ако сам ја —

Петровићка. *(Гледа око себе по соби, за себе.)* У соби нема никог! А, овако zgodну прилику несмем пропустити. Треба већ једном да однесем сигурне вести Поповићки. Морам испипати, да ли је што у ствари, па ма шта било! *(Гласно.)* Други пут о том, драги господине, други пут. Та кад сам могла читавих петнаест година чекати, моћи ћу и још неколико месеца. Ја знам, да сам сад бар предала своју ствар у сигурне руке и сасвим сам умирена. Од оних пређашњих адвоката ниједан није умео ни запети, — али махните их, молим вас, није о њима вредно ни говорити! Друго сам нешто ја хтела, драги мој господине, хтела сам *(ирисне му се и сасвим иолако говори)* да вам честитам!

Душан. Да ми честитате?! На чему госпођо? А, збиља, да није на оне три хиљаде форината, што сам зимус наследио од ујака? Е, хвала, хвала, госпођо!

Петровићка. Ала се чините невешти, само да би какогод ствар забашурили! Та тада сам ја већ учинила своје — лепо, врло лепо од вас, и не сећате се више! — а сад је пак нешто

сасвим друго на типару. Ал' но, но, не бојте се ништа, не ћу ја то ником рећи, ако само желите, да се у тајности држи. Та мени се бар можете сасвим слободно поверити! Ви и не знате колико је тајана у мени закопано као семење у земљу.

Душан. *(За себе.)* Само је то ђаво, што се свако тако семе прими у теби, а одмах и изникне, и то са врло богатим плодом! Само да ми је знати, шта хоће она управо самном? *(Гласно.)* Госпо, ја вас заиста не разумем.

Петровићка. Не разумете? К'о бајаги. . . Та шта шеврдате ту ваздан, мислите, да ја не знам, да се ви — жените.

Душан. *(Смеје се.)* Ха, ха, ха! Ко? Ја се женим?! Али, за име света, како сте се дали само тако љуто преварити?

Петровићка. *(За себе.)* Само напред, да изађемо на чистину! Ако се заиста не жени, благо мени с Поповићком! Мора наш бити! *(Гласно.)* Тим начином се варају мала деца, драги мој господине, али ја више нисам дете и непреваристе ме, не! Познајем ја добро своје људе.

Душан. *(За себе.)* Или су тебе насадили, или мени плетеш замку! Али ако је ово, чекај, бабр, сама ћеш се у њу ухватити! *(Гласно.)* Ја видим, госпођо, ви сте нешто научили, али вас уверавам, да нисте добро обавештени —

Петровићка. Боже мој, што се ви умете претварати! Но залуд труди, врло сам добро ја извештена и знам све!

Душан. Заиста?

Петровиќа. Све!

Душан. (*За себе*). Но, ово ми се баш допада! Истина је не знам ништа, ал' сад свеједно! (*Гласно.*) Е, па кад већ све знате, онда није вајде ни тајати! Јест, ја се женим, и вама се бар могу поверити, јер сам уверен, да ви ником ништа не ћете одати (*за себе.*) него само сваком све! (*гласно.*) док се не изврше још по неке формалности.

Петровиќа. (*За себе*). Еј, наопако, та овај се доиста жени!

Душан. (*За себе*). О, ти проклети коресподенц-бирове, што само скупљаш и разносиш гласове, истините и лажне! Довече ће већ брујати по целој вароши да се женим, а то мало наседање неће ти баш шкодити.

Петровиќа. Видите, господине, од мене се не да ништа сакрити, и ако је у мени много што шта скривено. С тога нисте требали од мене ни тајати, та ја сам одмах све, све знала. (*За себе*) Ух! та то нисам требала рећи, сад како

ћу дознати, ко-ли му је млада? Шта, наопако, да није Смиљка? Но, лепо би ме поздравила Поповиќа!

Душан. (*За себе*). Само бар да дознам, кога држи за вереницу ми? Можда Смиљку? Но, то ми баш не би тако пријатно било! Хајд', да и-скушамо! (*Гласно.*) Ја сам, госпођо, већ поодавна научио, да много полажем на више мишљење, а колико вас ценим, доказ је и то, што вама прво поверих, да се женим. С тога сам слободан запитати вас, шта ви судите о том мом кораку и како вам се допада мој укуе?

Петровиќа. (*За себе.*) Та само бар да знам име заручнице му! (*Гласно.*) Та оно ви сте још млади, мало је рано за вас, да се окивате у брачне везе, ваља још да проживите слободно у свету, али госпођица! (*За себе.*) Ваљда не узима удовицу! Поповиќа није, то знам зацело!

Душан. Дакле, госно, шта судите о њојзи? (*За себе.*) Само да ми је знати коју мисли! Ако Смиљку, могла би ме још у неприлике увалити.

(Наставиће се.)

Л И С Т И Ћ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(*Ђураћ Бранковић.* Драма у 5 чинова, од К. Оберњика, превео и за српску позорницу прерадио Ј. Ђорђевић. — Г. *Тоша Јовановић*, редитељ краљ. српског народног позоришта у Београду у насловној улози као гост.)

У недељу 16. марта имали смо у нашем позоришту ретка уживања: гледали смо г. Тошу Јовановића као госта, у улози Ђурђа Бранковића. О игри његовој у Ђурђу говорено је већ у овом листу када је оно пре две године излазио на овдашњу позорницу у истој улози. Као што је пре две године вештачки извео ту улогу, тако је и сада с правом виртуозношћу приказао Ђурђа и као државника, који мора рачунати са политичким приликама, да отклони од своје земље опасности, које јој прете, и Ђурђа као оца, који за љубав своје земље и народа жртвује што му је најмилије на свету: два своја рођена сина, којима обест турска одузима очни вид. Обе те стране карактера несретног деспота српског Ђурђа изнео је наш драги гост у вештачком облику, на потпуно задовољство наше публике, која му је своје допадање чешће изјављивала и после трећег чина, у ком му доводе оба сина ослепљена, три пута узастопце изазвала.

И наше глумачке снаге добро су се држале

и добром игром својом учиниле су, да је цела представа складно испала.

Публике је могло и више бити.

II.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ.

(*„Љубав и понос“*) позоришна игра у четири чина и пет слика, написао Жорж Оне, превео Мил. Ђ. Глишић. — Давана је у нар. позоришту у уторак 11. марта о. године.)

О тој представи доноси „Новости“ овај извештај:

„Име Жоржа Оне-а прохујало је електричном брзином кроза сав читалачки свет. Ко је ма само једно његово дело прочитао, или на позорници видео, тај му мора одати достојну хвалу. Он црпи материјал за своје драме и романи из најновијег друштвеног живота, па то и јесте оно што је најтеже: изнети на видик, на позорницу, слике и карактере, који још, тако рећи, живе, крећу се у друштву; верно им оцртати тежње; уметнички насликати њихове добре или рђаве стране, — доиста тежак посао, који, ако се с успехом сврши, заслужује свако признање; а тај је случај са Жоржом Оне-ом, чија су дела крунисана потпуним успехом.

„Љубав и понос“ — у оригиналу Maître de forge — једно је од најбољих Оне-ових дела, које се данас, са сјајним успехом даје скоро на свима европским позорницама. Кад се први пут у Паризу представљало, направило је читаву сензацију, и само у Паризу давано је до сад близу 400 пута. Ово дело најочигледније доказује у колико је писац психолошки испитивао развој људских особина, што његови карактери, пуни живота, најбоље сведоче.

Сви карактери испали су писцу сретно за руком, тако, да и не морамо много о њима мислити, па да их разумемо.

Преводац, који је увек имао добар укус, заслужује признање, што је и овим драгоценим комадом обогатио позоришни репертоар; само се чудимо, како је могао он, који уме тако лепо српски да пише, допустити, да у комаду остану речи као што су „фатално“, „амбицијозно“ и др. при свем том, што у српском језику има zgodних речи за те изразе, а и онако их већа половина публике не разуме.

Публике није било онолико, колико овај комад заслужује. Махом је била заступљена интелигенција. Чудновато! Наша публика јако греша, што пропушта овакве преставе, у којима јој се пружа прилика, да се душевно наслађује.

Игра глумаца била је у опште добра.“

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У ЗАГРЕБУ.

(*Нарцис.*) „Нар. Нов.“ пишу: „У суботу 27. марта о. г. видесмо опет Брахогелова „Нарциса“. Представа у главном није се разликовала од пређашње. Госп. Брани настојао је, колико је могао, да задовољи тешкој улози „Нарциса“ и ми би смо се радовали, да је у томе боље успео него последњи пут. Права драматска радња „Нарцисове“ улоге и сувише је ограничена за јунака драме, он се креће као фигура на шах-дасци, сам не подuzима никакву акцију, у њему нема трагичне кривице. Моћ његове улоге (не радње) лежи у стицају ситуација и његових личних особина — те према томе ништа тако није на штету улоге као — монотонија гласа, која се код г. Бранија опажа и сувише. А човек, који цео свет заједа и ни на кога не узима обзира, — не може да буде кроз и кроз романтичан и елегичан. Код г. Фијана (војвода Шоазел) констатирамо, да је усавршио своју улогу како у целини тако и у појединостама. Призор код краљице могао би бити бољи, али за то нас је управо задивила мимика и игра при причању маркезе Помпадурке, а исто тако и у последњем чину.

Гђа Ружићка-Строци (Помпадурка) и Рајко-

вићка-Димитријевићка (Кинолфова) биле су вредне својих улога. — Примећујемо озбиљно нека се у будуће пази, да радња на позорници хармонира са говором. Тако н. п. Дидеро у почетку, споменувши згоду са Нарцисом, вели друштву: „Та немојте ме угушити.“ Пре тога би требало да су га сви салетили, захтевајући, да им каже како је било, међутим нико му се није био приближио, а он ипак каже: „Немојте ме угушити.“ Није ли то смешно? Помпадурка се окреће говорећи: „Господо моја,“ а господе ни од корова, тек после улазе један по један. Било је још таквих нескладности, које се неби смеле понављати.“

СИТНИЦЕ.

* (*Необична гозба.*) Пре неколико дана давао је талијански глумац Оресто Бонкарони необичну гозбу, пошто је оздравио од дуге и тешке болести. Сто је био постављен у некој врсти мртвачких кола. На столу горело је 12 великих воштаних свећа. Столице су биле од црних мртвачких сандука начињене; столњак и убриси беху с крајева црни, украшени црним везом са мртвачким главама. Слуге му беху обучене као гробари, а сваки гост добио је при уласку црну мантију са капуцом, коју је обукао, и велику воштаницу у руке. Соба је била црно намазана, и украшена знаковима смрти — једном речју, соба је била претворена у мртвачку капелицу. Међу гостима беху први чланови глумачког талијанског друштва Пијетробона, које гостује у Турину, и чланови француског глумачког друштва Мејндијеса, интенданци ових друштава, многи аутори, новинари и који се заносе за уметношћу. Јело се доносило из суседне собе уз пратњу хармонијума и оперних певача, који су певали погребне песме. Уза све то кажу, да је ова гозба реконвалесцента, који је већ на умору био, врло весело и задовољно проведена.

(*Варошанна на стрњици.*) Неки економ ожени се из веће вароши, па после свадбе и веселја одведе своју невесту кући у своје село и одмах изиђе с њоме, да јој покаже своје њиве, ливаде и осталу баштину. Кад пођоше преко стрњике, млада невеста узвикну зачуђено: „Гле! Никад до сад нисам видела како расту жижице!

(*Масна боја.*) „Хоћеш ли, да те насликам посном или масном бојом?“ — запитала сликар неког веома мршаваг човека, који беше дошао да се слика. — „Масном бојом“ — одговори мршави: „не бих ли барем на слици изгледао што год дебљи!“

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

50. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕПЛАТИ 33.

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК 20. МАРТА 1886.

КИР ЈАЊА.

ШАЉИВА ИГРА У 3 ЧИНА, НАПИСАО Ј. С. ПОПОВИЋ.

ОСОБЕ:

Кир-Јања, тврдица	Добриновић.
Јуца, жена му.	З. Милојевићка.
Катица, кћи му од прве жене	С. Бркићева.
Мишић, натарош	Марковић.
Кир-Дима, трговац	Васиљевић.
Петар, слуга код Кир-Јање	Петровић.

Збива се у Кир-Јањиној кући.

Због промуклости г. ТОШЕ ЈОВАНОВИЋА не може се данас приказати „ОТЕЛО.“

У суботу 22. марта први пут: „НАСЛЕДНИК.“ Шаљива игра у пет чинова, написао Емил Ожије и Жил Сандо, с француског превео М. Ђ. Глишић. — Г. ТОША ЈОВАНОВИЋ, редитељ краљ. српског народног позоришта у Београду, као гост претпоследњи пут.

Улазнице се могу добити у писарници позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне, а у вече на каси.

Болују: Д. Ружић, С. Миљковићка.

ПОЧЕТАК У 7¹/₂ А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.